

DISPUTATIO JURIS PUBLICI
DE
VICARIIS IMPERATORUM,

Ve
3056

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

Eorumq; differentiâ
AB IMPERII VICARIIS,
QUAM
Assistente Divina Gratiâ,
IN ILLUSTRIS ACADEMIA
MARBURGENSE,

Sub PRÆSIDIO
JOHAN. WILHELMI
Baldschmiedt/

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SAALE)

J. U. L. & Professoris Extraordin. Phi-
losophiæ Ordinarii,
PUBLICÆ DISQUISITIONI
Ad diem 8. Martii Ann. MDCCIX.
IN ICTORUM AUDITORIO

Subjiciet
Responsurus AUCTOR
HENRICUS TREUSCH von Buttler/
Eques Hassus.

Marburgi Cattorum Typ. JOH. HENRICI STOCKII,
*De Vicariis Imperii (comung differentia a Vicariis Imperii)
Vol. XXX. 12.*

INSTITUTIONIS
VICARIUS IMPERIALIS
RATORUM
IN UNIVERSITATE ACADEMIA
MAGBURGENSIS
JOHANN WILHELMUS
MAGISTER
J. N. L. & Broglers Executoria
Johannis Ordinis
TABULAE DISPOSITIONI
IN JOTURUM ABBATIORIO
HENRICH WILHELMUS
AUCTOR

SERENISSIMO

ac

POTENTISSIMO

PRINCIPI & DOMINO
DOMINO

CAROLO. I.

HASSIÆ LANDGRAVIO, PRINCIPI
HERSFELDIÆ, COMITI CATTI-
MELIBOCI, DECIAE, ZIGENHAI-
NÆ, NIDDÆ & SCHAUM-
BURGI. t. t.

PRINCIPI ac DOMINO
SUO
CLEMENTISSIMO

SERENISSIME ac POTENTISSIME

PRINCEPS,
DOMINE CLEMENTISSIME!

UGUSTO SERENITATIS
TUÆ NOMINI *ea tantum,*
quæ doctrinæ præstantia &
tractationis elegantia commen-
dari meritò possint, consecrari
debere, non equidem ignoro,
humilimus tamen simul confido TUA SE-
RENISSIME PRINCEPS *Clementiã*
toti Europæ notissimã, mihi gratiosè condo-
natum iri, quod exiles has paginas, ceu spe-
cimen

*cimen studiorum meorum Academicorum
ad pedes TUOS devoto subjectæ mentis
& venerationis cultu devovere ausus sim.
Fuit is unicus studiorum meorum quibus in
inclutis Academiis Jenensi & Marburgensi
ultra triennium incubui scopus ac finis, ut
quæcunque in iis hauserim SERENITA-
TIS TUÆ humilimis servitiis devotissimè
dicarem.*

*Sereno itaque Vultu accipe SERENISSI-
ME PRINCEPS, primitias hæcæ Aca-
demicas, rudes licet adhuc nec satis forma-
tas, in subjectissimæ devotionis & debiti ob-
sequii humilimi pignus TIBI oblatas, usque
dum adjuvante Divinâ Gratia, sub TUO,
AUGUSTE PRINCEPS tutamine melio-
ra Tantisque Oculis digniora offerre potero.
DEUS T. O M. SERENITATEM TUAM
diutissimè salvam & incolumen servet, ut in
subditorum gaudium, oppressorum solati-*

1777.

*um, hostium terrorem, & publicam Status
tranquilitatem extremam senectutem attingere possis; Faxit ille, ut SERENISSIMA
DOMUS HASSIACA in æternum, immensis adauctâ incrementis, stet inconcussa,
id quod devotè precatur*

SERENISSIME ac POTENTISSIME

PRINCEPS
DOMINE CLEMENTISSIME
SERENITATIS TUÆ

*humilima devotione subjectissimè
feruus.*

H. TREUSCH von Buttler.

Q. D. B. V.

Imperii Germanici statum paulò penitus introspectanti, liquidò apparet, Membris ejus cum Capite accuratum adeò nexum intercedere & compagem universam ità comparatam esse, ut commodè satis huc flecti possit id quod de veteri Imperio Romano Seneca lib. 1. de Clement. à princ. ait : *Imperator vinculum est per quod Resp. cohæret, ille spiritus vitalis, quem hæc tot millia trahunt, nihil ipsa per se futuræ nisi onus & præda, si mens ista subtrahatur, sine hoc unitas & maximi Imperii contextus in partes multas dissiliet.* Nam si de Achaicis Rebus, quas alii Systemata vocant, civilium rerum periti dudum observaverunt, magno semper commodo ipsis cessisse ubi Caput foederis habue-

A

bue-

buerunt Vid. Pufend. Rer. Brandenb. *lib. XI. §. 57.*
 Non minus de Imperio Germ. cujus hâc in
 parte dispar ratio non est, ex ipsâ Imperii for-
 mâ affirmari potest (quam intuitu speciali-
 um Rerump. inter ejusmodi systemata & dif-
 similes Civitates fluctuare & sic in Civili Pru-
 dentia nomen non invenire probat Magnif.
 Dn. Hertius Elem. Prud. Civ. *p. I. S. XI. §. 9.*)
 præsertim cum Regionum Domini quâ singu-
 li magnis vicinorum regnorum opibus reprimendis
 haud ubique pares sint. Ut adeò vefana Hippolithi à
 Lapide hâc in parte sententia, unâ cum aliis ferrum &
 flammâ spirantibus ejus consiliis meritò explodenda
 & detestanda sit. Sanè feralis interregni mala,
 regnis electivis admodum familiaria & Germaniæ
 sat nota abundè testantur, quam grave & incom-
 modum Imperio sit, si vel ad breve tempus
 Augustissimo suo Imperatore careat, unde non
 solum ad præcavenda illa, antiquissimâ
 observantiâ publicis Imperii Legibus con-
 validatâ Electores Saxo & Palatinus Vicarii
 Imperii constituti, quos propterea Goldastus
 Interreges hæreditarios vocat, sed & non
 raro ipsos Imperatores impeditos aut
 absentes, sibi Vicarios

carios constituisse, Historia nos docet, qui ad differentiam priorum legali dispositione nientium Vicarii Imperatorum non inconcinne vocantur.

§. II. Solennis inde Juris Publ. Scriptoribus est divisio Vicariorum (1.) in perpetuos & temporarios (2.) in Vicarios Imperii & Imperatoris Vid. Boecler. Notit. Lib. IV. cap. 3. Hi iterum vel particulares sunt, & certi alicujus regni aut regionis, ita jamdudum Impp. Vicarios suos habuerunt in Italia Vid. *Diploma apud Dn. Leibniz. Cod. Dipl. Tom. I. p. 305.* de quibus in praesens non attinet dicere: Vel generales totius Imperii: Ut ut verò inde à temporibus posthabitæ coronationis Romanæ (quo casu, wann der Kays- ser über das Gebirge gezogen / sæpissimè quondam constituti) eorum exemplum non extet, & sic Ferdinandus Caroli V. Frater eò nomine ultimus fuerit, propterea tamen censendum non est, quasi hæc materia in Jure Publ. sedem amiserit. Et cum alii absentia casus contingere hodiernum possint, ab æquis rerum æstimatoribus (iniquis bonam mentem precamur) vitio mihi verti non poterit, quod thema hoc de Vicariis Impp. speciminis

Academici loco mihi elaborandum sumserim, ad quod propterea Divino implorato auxilio me nunc accingo.

§. III. Quod aliàs thematis alicujus translationem instituturis solet esse solenne, ut verborum explicationem largâ manu præmittant, eo nos in præsens facile superfedere possumus, Imperatoris enim nomen quod attinet in vulgus sat notum est, quomodo Carolus nomine & omine Magnus, titulo Romanorum Patritii omisso, primus nomen Imperatoris Augusti Germanos inter assumserit (imitatione Græcorum, uti videtur Impp.) Qui tamen annos Imperii & Regni in subscriptione diplomatum, & temporum computatione discrevit, eò quod extraordinariâ viâ ad Imp. pervenerat. Ejus proximi successores Ludovicus & Lotharius, non demum à tempore coronationis Pontificiæ, sed statim à morte Patris vel ubi successores designati, Augusti sive Imp. nomen assumserunt, reliqui verò successores ad unum ferè omnes usque ad Maxim. I. tempora ante coronationem Romanam Reges dicti fuere (*Vid. tamen Dn. Leibniz. Prod. Cod. Diplom. num. 5.*) licet illa differ-

ren-

rentiã in nomine tantùm sita fuerit , idem enim Rex potuit, quod Imperator. Vid. Dn. Hert. *Dissert. de Fide Dipl. Germ.* Nomen Vicarii quod attinet , ejus homonymiam tradit Carolus du Frêne *in Glossar. sub hoc verb.* Nobis hic denotat eum , qui absentis vel impediti Imperatoris vice Imperium , ex formulã potestatis concessã , ad tempus administrat. Hujus varii occurrunt tituli & appellationes, vocatur Procurator Germaniã in diplomate Frieder. II. de Anno 1242. *apud Anth. Weckium pag. 2. Beschreib. und Vorstell. der Stadt Dresden pag. 153. & in diplomate Carol. IV. inter privileg. Francf. pag. 158. Vicarius generalis, Chartã Ruperti Imp. apud Freher. ad Petr. de Andlo Origin. Palat. p. 1. pag. 133. (quanquam du Frêne alleg. l. rem invertat , quibus certã regiões commissã, Vicarios generales, & eos de quibus agimus, Imperii Vicarios dicens) Locum tenens generalis , in numismatibus apud Müller *infra alleg. libro des Reichstags Staat. Lib. V. cap. ult. Des Kãnfers und Reichs gemeiner Vicarius, infra alleg. diplom. Car. IV. Stadthalter General Müller d. l. vid. tamen Itterus de Feud. Imp. cap. 9.**

§. IV. In universum, an unquam summo imperanti Vicarium sibi substituere liceat, dubium videri posset, expendenti Grotii illud *de J. B. & P. lib. 2. cap. 6. §. 13.* Regem teneri populo ad exercendum per se summum imperium; Id quod non minus ex pactis quibus civitas regulari modo constituitur & quidem illo, quod cum Summo Imperante initur fluere videtur, quo inter alia eo adstringitur, ut ipse, cujus animi corporisque dotes, Majestati sustinendæ pares electæ, non verò per substitutam Vicarii personam mutuato lumine radiantem, suis fungatur partibus. Ut adeò Poloni jure suo usi sint, qui postquam Henricus, quem per aliquot menses Regem habuerant ad capeffenda Galliæ scepra mortuo Carolo IX. abiisset, per Vicarium quem ipsis obtrudere conabatur, regi nolebant, sed ipsum Regem desiderabant *Thuan. Histor. lib. 21. ab init. Hüber de Jure Civitat. lib. 1. cap. 6. Sect. 9.* Accuratius verò rem trutinanti facilè liquet, hanc Juris Publici Universalis regulam ad casum absentiaæ aut justii impedimenti non posse extendi, quin summo imperanti tum, si aliud non obftet, omninò liberum esse, vices suas alteri

alteri committere, suadet publica utilitas, & confirmant plurimum Europæ regnorum exempla; Ità de Galliâ Grammondus *lib. 18. Histor. ad Anno 1629.* refert morem ibidem invaluisse, Rege extra regnum proficiscente, ut substituaturs Vicarius, qui sub nomine Regentis regnum administrat.

§. V. Quemadmodum verò in Imperio Rom. Germanico idem sæpius usuvenisse diximus, ità exempla hujusmodi Vicariorum quæ in Historia patriâ reperire licuit, primò loco recensenda duco, & quidem ità ut ad ipsa regni Francici primordia ascendam, eò quod omnes ferè, qui de recentiori statu instituerunt agere, consilio non improbando antiquiora illa repetiisse videam. Reges Francorum primæ stirpis quod attinet, dubium non est, sub iis Vicarium hujusmodi regimen Majoribus Domus competiisse, quamvis enim horum non usque adeò magna potestas ab initio fuerit, cujus indicium est, quod referente Greg. Turonensi *Lib. VI: cap. 9.* quidam Major Domus Episcopatum Coenomannorum dignationi suæ præferre non dubitaverit; Deinceps tamen à temporibus Clodovæi, illa mi-
rum

rum quantum crevit, ità ut regnum ipsorum nutu fuerit ordinatum, Regibus ipsis ætate injuriis expositâ, educationis vitio, & animi torpore huic incremento ansam suppeditantibus (quanquam scriptores ævi Carolingici, quò secundæ stirpis Regibus, de regno occupato colorem juris sive tituli inde arcesserent, causas illas nimium exaggerâsse observaverit Pontanus *Lib. 6. Orig. Franc. cap. 12.*) qui ergo præsentente licet Rege ejus vice summam domi militiæque potestatem exercuerunt, quid non absente eò habuisse censendi? Indequè Subreguli vocati fuere, ità enim Gregorius III. Pontifex *Ep. 5. § 6.* Carolum Martellum compellavit: *Domino excellentissimo Carolo Subregulo, Gregorius §c.* A quo eorum officio, ut & quod Governatores-Rectores-Præfecti-& Comites Palatii dicti legantur, origo Vicariorum Imperii à Scriptoribus Juris P. solet quoque deduci; Ubi tamen H. Conringius *Censurâ Diplom. Lindav. cap. XI.* eruditè ostendit hos Palatii Comites confundendos non esse, cum Comitibus Palatinis, Seculo XI. in Germaniæ regionibus passim ab Impp. collocatis, à prioribus verò, ut tempore, ità nomine & officio penitus distin-

distinctis, de quibus ita Aventinus: *Annal. Boj. Lib. 4. pag. m. 296. vice Caesaris presidendo senatui principali defungebantur, fidem Imperatoris implorantibus aderant, jusque reddebant, fiscum Augusti, prædia salica redditus regios procurabant, Casareum censum exigebant, nil citra eorum auctoritatem Duci decernere aut statuere licebat. Utrosque verò promiscuè Palatii & Palatinos Comites dictos vult Mabillon de re Diplom. lib. 2. cap. XI. §. 13.*

§. VI. Magis verò conspicua sunt exempla Vicariorum ab Imperatoribus seculis recentioribus institutorū quorum aliqua Scriptores Juris P. passim annotarunt, nobis secundum seriem temporū, ea quæ in Historiâ & nonnullis diplomatis animadvertimus, hic recensere licebit. Seculo X. Otto M. in Italiam profectus Hermannum, Ducem Saxonix post se Vicarium reliquit *imprimis ad faciendam justitiam in illis partibus quæ barbaris confines, ut loquitur M. Adamus Hist. Eccl. lib. 2. cap. 4. apud Lindenbrog. Script. Rer. Germ.* Seculo XII. Fridericus I. Imper. coronæ capiendæ causâ in Italiam tendens Udalaslaum Regem Bohemix Vicarium in Germaniâ designavit, eique rediens testimonium bene
B
admi-

administratæ provinciæ prolixè perhibuit. *Dubravus Hist. Bohem. lib. 12. pag. m. 318.* Eundem Fridericum cum in terram sanctam concederet Filios suos Henricum & Philippum sibi Vicarios substituisse probat du Frêne *in Gloss. verb. Vicarius.* Seculo XIII. Otto IV. in Italiam abiens fratri suo Henrico Palatino Vicariatum concedidit docente du Frêne *d.l.* Eodem seculo Fridericum II. Imp. Henricum Landgravium Thuringiæ & Palatinum Saxonix sibi Vicarium constituisse, probat diploma apud Anth. Weck. *Descript. urb. Dresd. p. 2. pag. 153.* Eiusdem Friderici Vicarium fuisse Albertum Archiep. Magdeb. tradit *Spangenberg. Chron. Mansfeld. pag 31.* Adolphum Nassovicum Johannem de Gabilone Vicarium habuisse, ex Sterone notat *du Frêne d.l.* Seculo XIV. Henricus VII. coronæ suscipiendæ causâ abfuturus Johannem filium Bohemiæ Regem Vicarium reliquit *Dubrav. Histor. Bohem. lib. 20. pag. 524.* ut & Berchtoldum Hennebergicum, primum ejus Familiæ Principem, uti ex diplomate probat *Dn. Schurzfleisch. Disp. Histor. Civ. 31. th. 7.* Eodem seculo Ludovicus Bavarus Imp. Eduardum III. Angliæ Regem Vicarium per Germ. de-

designavit teste Alberto Argentini: (quem Ur-
 stil. Tom. 2. exhibet) *Chron. ad Ann. 1336. ibi:*
Princeps verò ipsum Regem Eduardum, datis su-
per eo literis imperialibus generalem vicarium per
Germaniam & Teutonium designavit. Vid. infra
 § ult. Malè tamen exinde Victor *de Exemt.*
concl. 2. infert, ac si per hunc Vicariatum, liber-
tati regni Angliæ aliquid decesserit cum & ex-
traneus id officium gerere possit. Sueder. *J. P.*
part. gen. cap. 4. §. 25. Eundem Imp. cum ad
 Italicum iter se accingeret Rudolpho ex fratre
 nepoti, Comiti Palatino res Germ. commisisse
 refert Aventinus: *Annal. Boj. lib. 7. pag. m. 472.*
 Hujus successorem Carolum IV. fratri suo
 Wenceslao Duci Lucemburgensi & Limburg.
 vicarium detulisse probat ejus charta, quæ
 exhibetur inter *Privil. Francf. pag. 158.* prout
 jam antea socerum Rudolphum Comitem Pa-
 latinum sibi Vicarium substituerat, uti ex di-
 plomate de Anno 1352. probat Thulemar. *de*
Octov. cap. 22, §. 18. Seculo XV. Rupertus exer-
 citum in Italiam ducens Ludovicum Barba-
 tum Comitem Palatinum Vicarium reliquit,
 teste ejus chartâ apud Freher. *ad Petr. de Andlo.*
 Eundem Ludovicum Sigismundi Imp. Vica-
 rium

rium fuisse probat Lehman, *Chron. Spir. lib. 7. cap. 89.* quanquam idem de Cunrado Archiep. Mogunt. referat Serrarius *rer. Mogunt. lib. 5.* Tempore Maximiliani I. Imp. Anno 1507. Fredericum Saxonem Vicarium extitisse, eò quod ex inspectione nummi cujusdam observatum sit, refert Thulemar. *d. l.* Luculenta verò hujus Vicariatus testimonia & diplomata, unà cùm pluribus nummis hujus inscriptionis, hoc ipso anno publicavit Dn. Müller, notabili opere des Reichstag Staats/2c. *Lib. V.* ut de eo dubitari amplius non possit. Denique, quomodo Carolus V. Anno 1521. in Comitibus Wormat: Regimen ordinaverit & Fratrem suum Ferdinandum Vicarium constituerit, satis abundè notum est. *vid. Recess. Imp. de anno 1525. usque ad 1529.*

§. VII. Quemadmodum verò enumerata modò exempla probare videntur Imperatorem sibi liberè Vicarium constituere posse, non expectatis Ordinum suffragiis & cum præteritione Sereniss. Vicariorum Imperii, ità Hos quod attinet, non desunt argumenta magis utique probabilia, quæ absentis Imp. vices non nisi his (& imprimis Palatino) deberi nec alium

alium sine ipsorum præjudicio ab Impp. substitui posse evincere videntur. Notum etiam quam magnis animorum motibus hæc controversia inter Scr. Juris P. ventiletur, ut collatis utrinque rationum momentis, vel juret quis sibi non liquere. Nostrum quidem non est tantas componere lites, instituti tamen ratio postulare videtur, ut, quid veritati ac juri maximè consonum credamus, profiteamur; id quod eò securius fieri poterit, quòd nulla publica Controversia, quæ inter Ordines Imperii ventiletur, sed tantum dissensus Dd. subsit. Et quidem ad perpetuos Imperii Vicarios non solùm si mortuo Imperatore illud vacet sed & absente eo, nulloque alio Vicario legitimè constituto, interimisticum regimen pertinere, firmiter persuasus sum. Vid. Illustr. Dn. Coccejus *Jur. P. cap. 16. §. 3.* Quamvis enim Aurea Bulla tantum de casu vacantis Imperii loquatur, indeque dissentientes inferant, Imperium vivo Imperatore vacare dici non posse, nisi quis verborum proprietatem in dicto textu cavillari velit. His tamen commodè reponi potest, vacare nihilominus administrationem Imperii, dein jura Vicariorum Imperii ipsâ A. B. antiquiora esse, ideoque hanc ex observantiâ Imperii

perii antiquissimâ declarandam esse, vigore cuius ad Vicarios Imperii vices Regis absentis ipso jure pertinent. Id quod antiqua Ordinatio Comit. Palatin. quam Goldastus *Tom. 3. Constit. Imp. pag. 403.* exhibet (si modò genuina) his verbis luculenter evincit: *Regiam Majestatem sive in exercitu, sive aliter extra regnum agere si contingat Comes Palatinus ex officio debet esse Locumtenens & cum aliquibus penes, ipsum deputandis, quorum tamen ipse caput & superior est, omnia facere & exercere, quæ Rex ipse posset & deberet.* Et quidem ratione Palatini res minus dubia videtur, ob privilegium ad quod ipsa A. B. provocat; Illud verò in casum absentia quoque conceptum fuisse, docent confirmationes & diplomata Caroli IV. Maximil. I. & Caroli V. apud Goldastum *part. 1. der Reichs-satzungen/ fol. 241. & seqq.* in quibus omnibus hæc verba leguntur: *So ein Römischer Kaysar oder König über Berg zeucht / oder sonst auffer dem Reich ist / daß alsdann einem Pfaltzgraffen der Churfürst ist / die Verwaltung desselben zustehet.* Vid. Thulemar. *de Octovir. cap. 22.* Unde dubio procul, factum quòd inter Vicarios Imperatorum tot Comites Palatini deprehendantur. §. VIII.

§. VIII. Quoad Saxonem verò ceu alterum Imperii Vicarium non æquè expeditum videtur, an & hoc casu cum Palatino concurrat? Negârunt illud Limnæus *lib. 3. Jur. P. 12. num. 40. Tom. 1. §. 2. Addit §. ad Capitul. Car. V. art. 3. VITRIARIUS Lib. 1. Instit. Jur. P. tit. 11. §. 7.* pluresque alii hoc potissimùm argumento, quòd A. B. de casu vacantis Imperii tantùm disponat & Palatino præfatum jus ex speciali privilegio demum competat. Quicquid ejus sit, facilè tamen liquet Illustr. Dn. Cocceji *Jur. P. cap. 11. §. 12. Schilteri Institut. Jur. P. Tom. 1. lib. 1. tit. 18. §. 6. Schüzii Vol. 1. Disp. V. §. 11.* aliorumque affirmantium sententiam idoneo fundamento non destitui, si consideretur Saxonis quoque Vicariatum Aurèâ B. antiquiorem *vid. Jus Feud. Alem. cap. 42.* nec datum per hanc sed tantùm confirmatum esse, quin & ipsâ Aurèâ B. Palatino Saxonem in provisione æquari; Idem ex reversalibus ut vocant, quas Imperatores Vicarios sibi constituentes, Saxoni æquè ac Palatino dederunt, liquidò apparet. Vitriarius equidem, *dict. loco,* illas ubi Saxonis mentionem faciunt, de casu vacantis Imperii tantùm intelligendas putat ne insegurâ in-

tâ interim morte Imperatoris per ejus Vicarium Saxoni ceu Vicario Imperii præjudicetur, sed huic explicationi apertè refragantur reverſales Maximiliani I. qui, ut ſupra vidimus ſibi Vicarium ſubſtituerat Fridericum Saxonix Electorem, & tamen eidem tali diplomate cavit, quod exhibet *D. Müller Reichstags Staat Lib. V. cap. 1. N. O.* quæ in contrarium urget *Dn. Sveder. p. ult. cap. 33.*

§. IX. Quod verò alteram quæſtionem attinget, an non obſtante eo, quod de jure Vicariorû Imperii dictum, nihilominus alius in caſu abſentiæ ab Imperatore conſtitui poſſit Vicarius? illam affirmare non veremur, *vid. Dn. Coccejus J. P. cap. 12. d. 5.* In modò tamen conſtituendi antiquiora tempora à recentioribus ſeparanda eſſe volunt. Quemadmodum enim illi legali diſpoſitione nituntur & quâ Vicarii Imperii etiam vacantem ejus adminiſtrationē ſuſcipiunt, ità hoc, non niſi ceſſante Imperatoris diſpoſitione, fieri poſſe certum, ubi enim Imperator conveniente modo Vicarium ſibi ſubſtituit, ibi nec Imperium, nec ejus adminiſtratio vacat. Accedunt exempla ſupra enumerata, Vicariorum tam ante quam poſt A. B. ab Impp. conſti-

ſti-

stitutorum, & quidem illis, qui jura Vicariorum Imperii confirmârunt, prout etiam in his diplomatis nulla hâc in parte restrictio, aut renunciatio apparet. In hâc tamen Vicarii constitutione ab Imperatore facta, jura Vicariorum Imperii salva manere debent ut reversales, de quibus supra, testantur. Modum verò constituendi quod attinet, liberior fortè olim facultas Imp. & hic fuit, ità in alleg. supra diplomate Caroli IV. Wenceslaum sibi substituentis, hâc inter alia verba leguntur: *Wir haben Ihn zu Unserm und des Reichs gemeinen Vicarien gemacht in Teutschen Landen und in allen andern Landen die disseits des Gebürgs gelegen seyn/ und haben Ihm ganze Macht gegeben/* r. nulla consensus Ordinum mentione facta, idem in aliis quoque chartis. Hodiernis verò temporibus, & ex quò Ordines Imperii ad præcipua Majestatis jura admissi, Imperatorem non nisi illorum consensu accedente Vicarium sibi constituere posse volunt Kulpis: de unitate Reip. Germ. *cap. 2. §. 19.* Boecler. *Notit. lib. 4. cap. 3.* & alii. Vid. etiam Goldasti *Commentar. de Regno Bohem. L. 3. C. 9. p. 326.*

§. X. Cæterum si vivo Imperatori adjuva sub nomine Regis Romanorum adjungatur,

C

is ab.

is absente vel impedito Imperatore vices ejus gerit, & in hoc convenit cum Vicario Imperatoris, quod quicquid agit, ex formulâ ab Imperatore præscripta agat, (Vid. tamen Capitul. Ferdin. I. art. 2. verb. auch für uns selbstten *junct.* *Strauch. lib. 1. Inst. f. P. tit. 11. §. 7.*) unde Rex à temporibus Maximil. II. promittere consuevit: Er wolle sich keiner Regierung oder Administration im Reich weiter oder anders unterziehen / dann so viel Ihm dessen Kaiserlichen Majestât vergönne. *Capitul. Rudolphi artr. 32. Ferdin. III. art. 49.* Vid. Dn. Hert. *Paroem. juris lib. 2. paroem. 1.* ubi probatum dedit, Imperatorem impeditum non necessariò negotia gerenda Regi committere, *ex Recess. Imp. Wormat. de Anno 1545. in princ.* Aut peregrè agentem eidem Commisarios interdum adjunxisse *ex Recess. Imp. Spir. anni 1542. §. 3. Recess. Imp. Norimb. ej. anni §. 43.*

§. XI. Superest, ut quænam Vicariis Imperatorum, propriè sic dictis, potestas competat, paucis adhuc videamus, ubi primò locò ex Jurispr. Universali notamus, quod si Princeps aut Summam potestatem habens Vicarium constituat neque disertè aut nominatim dixerit quænam ejus potestas futura sit, vel exprimat nonnulla

nulla, sed species generali clausula obsignet, is,
 præter expressè sibi mandata, de omnibus dis-
 ponere potest, quæ in administratione Reip.
 secundum ordinem lege constitutum assiduò
 occurrunt; distribuere functiones Reip. ordi-
 narias & inferiores; In illis autem quæ exce-
 dunt modum quotidianæ administrationis, ta-
 lis Vicarius nihil novi sine speciali mandato
 constituere, nec exercere potest ullum ex hu-
 jusmodi Majestatis juribus, quæ non in conti-
 nuatione exercitii, sed in actu singulari confi-
 stunt. Nisi specialiter ipsi datum aut cohæreat
 ordinariò alicujus juris exercitio; Eò quod
 Vicarius talis nil nisi Magistratus sit, Magistra-
 tus autem Minister summæ potestatis & legis,
 actus verò extraordinarios summi Imperii mo-
 tu proprio instituere sit *ἀὐτοπαρῆνός*, quemadmo-
 dum hæc adducit & pluribus probat Dn. Hü-
 ber. Jur. P. Univ. Lib. I. Sect. III. cap. 8.

§. XII. Jus verò Publicum Germaniæ
 quod attinet, pariter liquet si de potestate ac
 jure Vicarii Imperatoris disceptetur tunc ad
 concessionem Imperatoris tanquam lydiū
 lapidem recurrentum, indequæ colligendum
 esse, quidnam juris eidem vel disertis verbis
 aut

aut saltem per consequentiam impertiverit. De
 Eduardo Angliæ Rege ceu Vicario Ludov. Bav.
 notat Pontanus Lib. 7. Histor. Geln. *Ludovicus*
eum Anno 1338. Vicarium Imperii generalem crea-
vit & speciatim, auri nomine Imperatoris signan-
di (hoc enim jus velut præcipuum Imperatores
sibi servare solebant, ideoque speciali conces-
sione opus erat) potestatem ei dedit. De eodem
 Eduardo Angliæ Rege Joannes Mantelus *Histo-*
ria Loffensis Compend. in addit: pag. 232. & seq. ex
Chronico Tradonensi notat: Circa idem tempus
Rex Eduardus tanquam Vicarius Imperii sedit pro
tribunali apud villam Hercke tum Dux Brabantie
inter ceteros Principes gladium evaginatum desu-
per verticem Regis tenuit, tanquam Marchio Im-
perii (ubi in transitu notamus, ea quæ hic de
Brabantie Duce gladium tenente dicuntur, il-
lustrare Limnæum in Com. ad A. B. cap. 22. obs. 4.)
 Porrò his Impp. Vicariis plenitudinem pote-
 statis Cæsareæ interdum concessam esse constat,
 sic Berchtoldus Hennebergicus in diplom. a-
 pud Dn. Schurzfleisch. *all. loco provisor cum*
plenardiâ potestate vocatur Wenceslao à fratre
suo Carolo IV. Vicariatus in alleg. supra diplom.
his verbis concessus. Wir haben Ihm ganze
Macht

Macht gegeben / alles zu thun und zu schalten /
 was wir selbst gethun mögen / als in unsern Brief-
 fen solche Meynung vollkommentlich und gantz-
 lich begriffen ist. In chartâ Ruperti post lon-
 gam seriem Jurium Vicario concessorum tan-
 dem subjicitur : *Et generaliter concedimus ei fa-
 cultatem omnia & singula liberè faciendi & exer-
 cendi, quæ ad verum S. Imperii Vicarium ge-
 neralem pertinent, & quæ ad nos & sacrum
 Imperium, de jure, consuetudine seu plenitudine re-
 gia potestatis pertinent.* Vid. etiam diploma Ma-
 xim, I. apud D. Müller d.l. Sanè hos Imp. Vica-
 rios comitia indixisse, & Recessus Imp. subscri-
 psisse constat; Quemadmodum de Johanne Re-
 ge Bohemiæ Vicario Henrici VII. docet Du-
 brav. Hist. Boh. lib. 20. de Friderico Electore Sa-
 xon. probabile fecit D. Müller d.l. alia exempla
 collegit Maur. de Recess. Imp. th. 15. qui tamen
 simul ex Schüzio notat, Vicarios Imperatorum,
 non æquè magnam habere potestatem quàm
 Vicariis Imperii competat, cum hi omnem po-
 testatem sibi vindicent, quæ ipsis in A.B. expres-
 sè adempta non est, à quo dissentit *Linnaeus, ad
 Capit. Ferdin. I. d. l. & passim.* Nos hic
 subsistimus.

CO-

COROLLARIA.

I.

Juris circa sacra non exiguas partes habuerunt Regionum Domini in Germ. jam dudum ante reformatam sacra. Singularem de Serenissimâ quâdam Domo Principali affirmare licet, illam jam tum non minores in sacris libertates habuisse, quam quibus hodie gloriantur Galli.

II.

Imperii Germ. forma ad Systemata federatorum populorum referenda non est.

III.

Præsum à Pontificibus Romanis in Imperio Vicariatum & alia jura quæ sibi in Imperatorem quondam arrogare ausi sunt, nullo jure nisi, probatu est facillimum.

IV.

Divisio Statuum in quaterniones v. gr. Vier Herzogen/ Vier Grafen &c. inter paleas Juris Publici referenda non est, sed verè antiquitus obtinuit.

V.

Ad immunitatem à collectis præscriptione obtinendam tempus immemorabile requiritur.

VI.

Jus dotium non est separata & à reliquis distincta species juris in re.

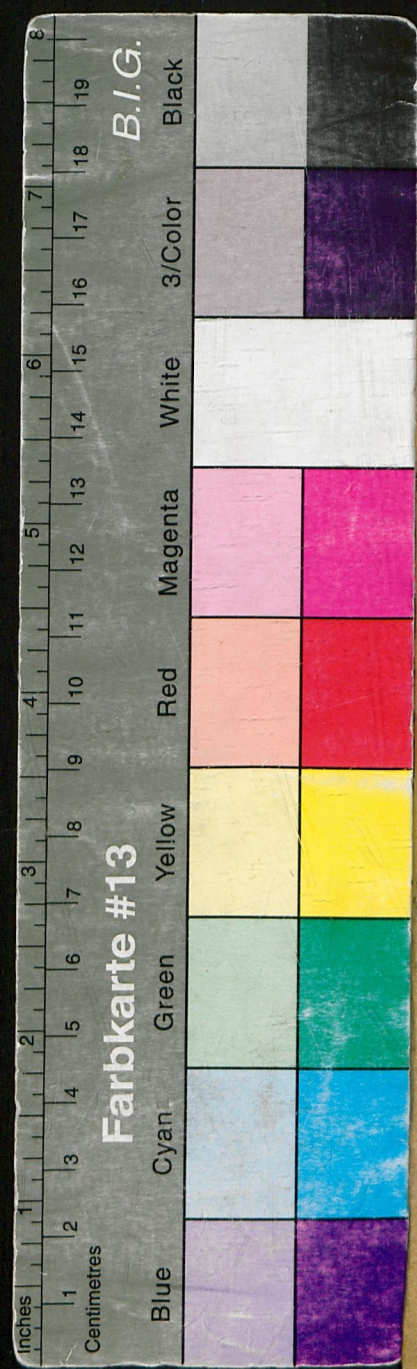
VII.

Condiçtio furtiva contra heredes datur in solidum.

VIII.

In actione empti jusjurandum in litem deferri potest. Diff. Seruo, Ex. 17. th. 65.

FINIS.

DISPUTATIO JURIS PUBLICI
Q. R. 156. 33 DE

Ve
3056

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

VICARIIS IMI-
RATORUM,
Eorumq; differentiã
AB IMPERII VICARIIS,
QUAM
Assistente Divina Gratiã,
IN ILLUSTRIS ACADEMIA
MARBURGENSEI,
Sub PRÆSIDIO
JOHAN. WILHELMI

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(GALE)

Waldschmiedt/
J. U. L. & Professoris Extraordin. Phi-
losophiæ Ordinarii,
PUBLICÆ DISQUISITIONI
Ad diem 8. Martii Ann. MDCCIX.
IN ACTORUM AUDITORIO

Subjiciet
Responsurus AUCTOR
HENRICUS TREUSCH von *Buttler/*
Eques Hassus.

Marburgi Cantorum Typ. JOH. HENRICI STOCKII.
De Vicariis Imperii, eorumq; differentiã a Vicariis Imperii
fol. XXX. 12.

